

SLOVENSKA PLANINSKA POT PRAZNUJE 60 LET

Danes, 1. avgusta 2013, 60. rojstni dan praznuje Slovenska planinska pot, najdaljša in najbolj priljubljena vezna pot v Sloveniji. Je tudi najstarejša vezna pot tako v Sloveniji, Evropi in tudi tovrstna vezna pot na svetu. Nastala je na pobudo Ivana Šumljaka in poteka od Maribora čez Pohorje, prek Kamniških in Savinjskih Alp, Karavank, Julijskih Alp, Krasa do Ankarana ob Jadranskem morju. Označena je s splošno oznako planinskih poti v Sloveniji, Knafelčevo markacijo (rdeč krog z belo piko) in številko 1.

Slovenska planinska pot je prva vezna planinska pot na svetu in se tako imenuje od leta 1991 (prej transverzala). Ideja se je uveljavila v vseh alpskih državah in drugod po svetu, čeprav so jo sprva napadali, da ne ustreza planinstvu. Zanj skrbijo posamezna planinska društva, ki so del Planinske zveze Slovenije. Ivan Šumljak, njen idejni in operativni snovalec, jo je imenoval magistrala, a že ob odprtju leta 1953 je dobila ime Slovenska planinska transverzala. Istega leta je bila podaljšana od Postojne do Ankarana, izšel pa je tudi prvi vodnik po njej ([zadnji, posodobljeni vodnik](#) je v Planinski založbi PZS izšel leta 2012).

KDO JE BIL IVAN ŠUMLJAK, idejni oče Slovenske planinske poti?

Ivan Šumljak (1899–1984) je bil učitelj, vsestranski planinec, pisec, kronist, slikar, fotograf, predavatelj, vodnik, organizator, markacist, društveni odbornik ... **O nastanku transverzale** je povedal: »S tovariši sem se lotil dela. Premarkirali smo vse Pohorje ... To slemensko pot smo zaznamovali s Knafelčevo markacijo in številko ena. Ko sem nekoč počival na Črnem vrhu, zadovoljen z opravljenim delom, se mi je porodila misel: Kaj če bi pot s številko ena še podaljšali? Na Uršljo goro, Smrekovec, Raduho, Savinjske Alpe, Karavanke, Julijce, Kras, tja do morja in prek Notranjske, Dolenjske zopet na Štajersko, nazaj v Maribor. Tako bi popotnik spoznal ves lepi planinski svet. Zamisel sem sporočil PZS 28. junija 1951 ...«

SLOVENSKA PLANINSKA POT V ŠTEVILKAH:

Odprta 1. avgusta 1953, imela je 80 točk.

Pobudnik in idejni snovalec: Ivan Šumljak.

Število točk: danes 75 kontrolnih točk od leta 2011 (2003-2011: 71 kontrolnih točk, 1993-2003: 69 točk (leta 2001 je bila ena točka spremenjena), pred letom 1993 je bilo 80 kontrolnih točk).

Dolžina poti: dolžina po reliefu (tista, ki jo podajamo za dolžino SPP): **599 km, skupno vzpona: 45,2 km, skupno spusta: 45,5 km.**

Ko planinci danes prehodijo Slovensko planinsko pot od Maribora do Ankarana:

- obišejo 75 kontrolnih točk,
- se okrepčajo v **58 planinskih kočah**,
- se povzpnejo na **23 čudovitih vrhov**,
- obišejo **5 slovenskih mest** in
- **2 muzeja** -> Slovenski planinski muzej v Mojstrani in Bolnico Franja.
- **Ena** izmed točk na poti, Škocjanske jame, pa sodi v **Unescovo** kulturno dediščino.
- jih na vsej SPP spremlja rdeče-bela **Knafelčeva markacija s številko 1.**

Slovensko planinsko pot dopolnjuje Razširjena Slovenska planinska pot (35 točk), ki nas popelje po zanimivih delih Slovenije.

Doslej je Slovensko planinsko pot uspešno **prehodilo okoli 9500 planincev**, ki jim je bilo podeljenih prav toliko značk. V evidenci PZS so kot prvi prejemniki častnega znaka za prehojeno pot vpisani: Pregrad Pašič, Beograd (1958), Dušan Starčevič, Beograd (1958), Lojze Hafner, Ljubljana (1958), Marjan Ribarič, Ljubljana (1958), Ema Trbovšek, Ljubljana (1960), Franc Bračko, Hoče (1965), Stanka in Tome Demšič, Hoče (1965).

Število udeležencev/planincev v zadnjih letih, ki so prehodili SPP: leta 2000: 251 pohodnikov, 2001: 247, 2002: 255, 2003: 255, 2004: 194, 2005: 185, 2006: 200, 2007: 179, 2008: 206, 2009: 178, 2010: 116, 2011: 167 udeležencev.

V Planinski založbi PZS o SPP: [Dnevnik s Slovenske planinske poti](#) in [Vodnik Slovenska planinska pot](#).

Od sredine letošnjega maja si lahko planinci odtisnejo **zadnji žig Slovenske planinske poti tudi na Debelem rtiču**, kjer je domuje Mladinsko zdravilišče in letovišče Rdečega križa Slovenije. Žig SPP se nahaja na recepciji Hotela Arija v MZL Debeli rtič, še vedno pa je kot omenjeno tudi v Ankaranu. več: <http://www.pzs.si/novice.php?pid=8255>.

V ENEM ZAMAHU, NAJHITREJE ... PRIJATELJ, HODI POČASI!

Ocene, v kolikšnem času je moč prehoditi Slovensko planinsko pot, so različne. Če bi zmerno hodili, bi jo prehodili v **enem zamahu v 28 dneh**.

Najhitreje jo je v vsej zgodovini opravil oz. pretekel **v letu 2012 Klemen Triler**, več:

<http://www.pzs.si/novice.php?pid=7247>. Lani je SPP v enem zamahu prehodila (v 30 dneh) tudi Pia Peršič, <http://www.pzs.si/novice.php?pid=7281>.

Vendor pa ... Začetnik si na njej sistematično pridobiva gorniško znanje, veščine in izkušnje. Ko prehodi vso pot, je že izkušen, razgledan gornik, z utrjenimi duhovnimi dobrinami, ki jih taka pot daje, oblikuje in ohranja. Zato Slovenska planinska pot ni namenjena samo zbiranju žigov. Ivan Šumljak nam daje napotek: **»Prijatelj, hodi počasi!** *Transverzalo res lahko opraviš v enem mesecu, a hodi rajši pet let. Potem boš imel več od nje, mnogo, mnogo več. Častni znak te bo že počakal!*«

Razstava o Slovenski planinski poti

Letos mineva 60. obletnica Slovenske planinske poti, zato je Planinska zveza Slovenije pripravila razstavo, ki je bila doslej prikazana v Pokrajinskem arhivu Maribor, Celju, Osrednji knjižnici v Kopru, Kulturnem domu v Miklavžu na Dravskem polju, Knjižnici Hoče. Konec poletja bo gostovala na Mariborski koči na Pohorju.

Na kratko po Slovenski planinski poti

(po zapisu Janeza Černilca priredil Borut Peršolja)

Slovenska planinska pot se začne v Radvanju pri Mariboru (270 m), od koder se vzpne na Pohorje, 60 kilometrov dolgo pogorje z najvišjo točko na Črnem vrhu (1543 m) ter s številnimi planinskimi kočami in smučarskimi vlečnicami. Na zahodu se spusti do Slovenj Gradca (410 m), od koder se dvigne na koroški osamelec Uršljo goro (1699 m). Od tod se pot nadaljuje prek Smrekovca (1577 m) in Komna (1684 m) na Raduho (2062 m) ter se mimo Bukovnika (1327 m), najvišje ležeče kmetije na Slovenskem, spusti do Solčave (642 m) v Zgornji Savinjski dolini.

Skozi slikovit krajinski park Robanov kot pride prvič do vznožja visokih gora. Prek Moličke planine (1780 m) z obnovljeno drugo najstarejšo slovensko planinsko kočjo, imenovano po Franu Kocbeku, se prek Korošice (1808 m) dvigne na Ojstrico (2350 m), našo drugo najlepšo goro. Nato pa pot nadaljujemo na Planjavo (2394 m) ter prek Kamniškega sedla (1864 m) na Brano (2252 m), Tursko goro (2251 m), Skuto (2532 m) in mimo Kokrškega sedla (1793 m) še na Grintovec (2558 m), najvišji vrh Kamniško-Savinjskih Alp. Prek Kočne (2540 m) in Češke kočje na Spodnjih Ravneh (1542 m) se spustimo na Zgornje Jezersko (880 m), ki je nekoč veljalo za zdravilni letoviški kraj.

Čaka nas razgledni Storžič (2132 m), prek Tolstega vrha (1715 m) in Kriške gore (1471 m) se spustimo v Trzič (515 m), ki je nekoč veljal za pomembno industrijsko mesto. Nato se pot zopet dvigne na Dobrčo (1634 m) in mimo Roblekovega doma (1657 m) na Begunjščico (2060 m). Na Stolu (2236 m), najvišjem vrhu Karavank, je zapis v slovenščini in nemščini: Gore prijateljstva. Pot nadaljujemo pod grebenom po visokogorskih planinah do Golice (1835 m), pod katero so obsežni travniki z znamenito narciso.

Ko se spustimo v dolino, pridemo na Dovje (704 m), kjer je dolga leta deloval župnik Jakob Aljaž, avtor planinske himne Oj, Triglav, moj dom. Iz Mojstrane (641 m), kjer je Slovenski planinski muzej, gre pot skozi dolino Vrat mimo slapa Peričnik do Aljaževega doma (1015 m). Na Kredarico (2515 m) z najvišje ležečo planinsko kočjo pri nas vodi strma pot prek znamenite Severne triglavske stene in naprej na Triglav (2864 m), ki je z Aljaževim stolpom naš najvišji vrh in narodni simbol. Prek Kriških podov (2050 m) z visokogorskimi jezeri, Razorja (2601 m) in Prisanka (2547 m) pridemo na Vršič (1611 m), gorski prelaz med Gorenjsko in Trento s petimi planinskimi kočami. Pot na Jalovec (2645 m), našo – po mnenju številnih – najlepšo goro, katere podoba je tudi v grbu Planinske zveze Slovenije, je sprva lahka, v zadnjem delu pa izjemno težka.

Od tod se spustimo v Trento z izvirom Soče, naše najlepše reke. Nato se skozi Zadnjico spet dvignemo na Prehodavce (2071 m) ter v Dolino Triglavskih jezer ali Dolino Sedmerih jezer (1685 m). Tu so se rodili zametki sedanjega

Triglavskega narodnega parka. Prek Komne (1520 m) in ob Krnskih jezerih (1385 m) se povzpemo na razgledni Krn (2244 m). Od tod nas pot vodi po severnem pobočju Spodnjih Bohinjskih gora čez Vogel (1922 m) do Črne prsti (1844 m), pod katero so pred kratkim na novo postavili planinsko kočo na mestu nekdanje najstarejše slovenske Orožnove planinske koče. Nato pa prehodimo še Cerkljansko in Idrijsko hribovje do Idrije (325 m) z nekdanjim največjim rudnikom živega srebra na svetu.

Prek Trnovskega gozda in Javornika (1240 m) pridemo še na Nanos (1313 m) in prek Vremščice (1027 m) na Slavnik (1028 m), zadnji tisočak na tej poti. Od tod ni več daleč do Jadranskega morja, kjer se v Ankaranu (8 m) Slovenska planinska pot konča.

PLANINSKE POTI IN NAJVEČJA DRUŽINA

Po Sloveniji lahko izbirate med kar 78 planinskimi obhodnicami (veznimi potmi/ kamor spada tudi Slovenska planinska pot) in tudi evropskima pešpotema E6, E7 (označeni z rdečim krogom z rumeno piko), na katerih spoznamo Slovenijo od severa do juga (E6) in od vzhoda do zahoda (E7). Ob Mednarodnem letu gora (2002) je osem planinskih organizacij alpskih držav pripravilo dolgo alpsko obhodnico – pot Via Alpina, ki poteka od Italije preko Slovenije, Avstrije, Nemčije, Lihtenštajna, Francije, Švice do Monaka. Sicer pa je tako **skupno** v Sloveniji kar **1661 planinskih poti v skupni dolžini 9000 km**, kar je za polovico več kilometrov, kot je vseh slovenskih državnih cest (avtocest, hitrih, glavnih in regionalnih cest). Neverjetno dejstvo, ki je osupljivejšo tudi zato, ker vse planinske poti v Sloveniji naši **v okviru planinskih društev in Komisije za planinske poti PZS markacisti oskrbujejo prostovoljno**. V Sloveniji imamo v **letošnjem letu 598 registriranih markacistov in pripravnikov** (številka bo do konca leta še nekoliko višja, saj bodo nekateri markacisti še med letom izpolnili pogoje za registracijo). Doslej pa je tečaj za markaciste opravilo prek 1200 oseb. Tudi zaradi spoštovanja do markacistov, urejenih planinskih poti in koč, prostovoljnega dela – in ne le zaradi zavarovanja, popustov v planinskih kočah in športnih trgovinah ter pripadnosti goram, se obiskovalci še z večjim veseljem pridružujejo največji družini – planinski organizaciji – Planinski zvezi Slovenije, ki je v letu 2013 združevala **278 planinskih društev** in klubov po Sloveniji, <http://www.pzs.si/drustva.php>, s skupno 57.520 člani – planinci, plezalci, gorniki, alpinisti, turnimi kolesarji in smučarji, ljubitelji gorske narave, z mladimi in najmlajšimi zagnanimi planinci, markacisti, vodniki PZS ... Planinska zveza Slovenije, **ena največjih in najstarejših prostovoljskih organizacij v Sloveniji**, v letošnjem letu praznuje **120. obletnico ustanovitve** Slovenskega planinskega društva, katerega naslednica je PZS. V planinsko organizacijo se lahko **včlanite** že v nekaterih planinskih kočah (naslednje leto bo tega več), prav tako se lahko obiskovalci gora **včlanijo tudi prek spletnega mesta** Planinske zveze Slovenije (<http://www.pzs.si/vclanitev1.php>).

OBNOVLJENE PLANINSKE POTI V 2013

Markacisti Planinske zveze Slovenije redno vzdržujejo in obnavljajo planinske poti, v času kopne sezone, torej v poletnih mesecih pa tudi tiste najzahtevnejše. V [vseslovenski akciji, ki ji jo je podprl Olimpijski komite Slovenije in Helios](#) s svojimi barvami, so markacisti obnovili markacije na naslednjih odsekih Slovenske planinskih poti **v Julijcih**: Koča pri izviru Soče-Zavetišče pod Špičkom, Koča pri izviru Soče–50. ovinek Vršičke ceste, 50. ovinek Vršičke ceste–Zadnjica–Luknja, Vrata-Luknja–Bovški Gamsovec, Vršič–Zavetišče pod Špičkom, Vršič–grebenska pot na Prisojnik, Prisojnik (Slovenska pot) in Vršič–Mlinarica (južna pot). **Koroški** markacisti pa so obnovili planinske poti: Dom na Smrekovcu–Bela peč, Grmovškov dom–Koča pod Kremžarjevim vrhom in Koča v Grohotu pod Raduho–Durce–Raduha.

Letos nameravajo obnoviti med drugim še: planinsko pot na grebenu Kočne, pot na Veliko Babo, pot od Plesnikove planine do Klemenče jame, pot z Raduhe do Rogovilca, poti na Begunjščico in Rožo, Ruše–Šumnik, iz Lepene na Krnska jezera, na Čreti, Šavnicah, iz Krnice na Špik, pa pot na Jeterbenk in Tošč, pot na Planjavo, Kamniško sedlo in Votel.

Trenutno je **zaradi skalnega podora z Razorja še vedno zaprta** planinska pot (tudi Slovenska planinska pot) v Julijcih, ki poteka [z Mlinarice \(smer z Vršiča\) čez sedlo Planja na Kriške pode](#). Tako je zaprta tudi planinska pot na Razor. Spremljajte: [Obvestila o stanju planinskih poti](#).

V okviru Planinske zveze Slovenije poteka tudi akcija [Droben prispevek za markanten vtis](#), v kateri s prispevkom 1 EUR pomagate za obnovo planinskih poti (SMS z geslom »POT« pošljete na 1919).

SLOVENSKE GORE LETNO OBIŠČE SKORAJ MILIJON IN POL OBISKOVALCEV

Planinska društva upravljajo **176 planinskih koč, zavetišč in bivakov** z okoli **6.000 ležišči**. Vse planinske koče skupaj z zavetišči so odprte, zaprt je le Dom Petra Skalarja na Kaninu (2260 m).

Slovenske gore letno obiše prek **1,4 milijona** obiskovalcev, redno pa v hribe zahaja več kot 315.000 Slovencev. Prav gotovo pa obisk gora v zadnjih letih, sploh pa zadnjih dneh kaže, da smo Slovenci še vedno planinski, gorniški narod, kjer

je planinstvo najbolj priljubljena oblika rekreacije in športnega udejstvovanja, ko je v Planinsko zvezo Slovenije včlanjenih kar 2,8 odstotka prebivalcev Slovenije. Opažamo tudi, da **čedalje več Slovencev del svojega letnega dopusta preživlja** v objemu slovenskih gorah in planinskih koč, čeprav se je letos ta sezona začela malo kasneje zaradi dolge zime, pa so planinske poti in kočice sedaj zelo obiskane.

Vsem planincem, obiskovalcem gora želimo srečno pot in varen korak na vseh njihovih poteh in vzponih. Vse pa opozarjamo, da se v gore in na svoje planinske poti podajate **primerno opremljeni, izbirajte naj poti, primerne svojim psihofizičnim sposobnostim**, pred odhodom preverite tudi **vremensko napoved, stanje poti in odprtost planinskih koč**, odpravite se **dovolj zgodaj** in o svojih poteh in načrtih **obvestite domače**. Na vrhovih in v planinskih kočah se **vpisujte v vpisne knjige** ter imejte vedno v mislih, da ste na vrhu šele na polovici poti – **naš cilj je varno priti domov**.

Pripravili: mag. Borut Peršolja, dr. Slavica Tovšak, Zdenka Mihelič

Planinska zveza Slovenije

Dodatne informacije: Zdenka Mihelič: 041 222 358, zdenka.mihelic@pzs.si.